

Vzdělávací materiál projektu Zlepšení podmínek výuky v ZŠ Sloup

Název vzdělávacího materiálu	Porozumění textu - Tutanchamon
Anotace	Pracovní list slouží k procvičení porozumění textu a prohloubení znalostí o starověkém Egyptě.
Autor	Mgr. Renata Kulíšková
Jazyk	Český jazyk
Očekávaný výstup	Žák se naučí o egyptském faraónovi Tutanchamonovi.
Třída	6.

Tutanchamon

Jedním z nejznámějších egyptských faraónů byl Tutanchamon. Neproslavil se však významnými činy, ale svojí hrobkou, která se nachází v Údolí králů. Jako jedna z mále byla objevena neporušená. Abyste se více dozvěděli o Tutanchamonovi a o archeologovi, který hrobku našel, přečtěte si článek, vydaný u příležitosti výstavy Tutanchamonovi hrobky v Brně v roce 2008. Poté odpovězte na otázky pod textem.

dveře a návštěvníci pokračují do spoře osvětlené místnosti, kde si můžou připadat jako archeologové: spatří předsní hrobky zaplněné královskou výbavou pro posmrtný život.

Objevitel a sponzor

Howard Carter se narodil 9. května 1874 v Londýně. Po otci zdědil výtvarný talent, který v 17 letech využil jako kreslič dokumentace egyptských hrobek. Tak se dostal k egyptologii. Vrcholem kariéry měla být funkce vrchního inspektora pro památky v Horním Egyptě. Kvůli incidentu s turisty byl ale sesazen. Jeho spolupráce s lordem Carnarvonem, který se rozhodl finančně podpořit vykopávky, začala v Thébách. Na Údolí králů si museli počkat, než ho jako „neperspektivní a dokonale prohledané“ opustí Američan Theodore M. Davis. Carter se svého snu nevzdal, i když jedna sezona za druhou byla neúspěšná. Štědrý sponzor se dostal

do ekonomických potíží a oznámil konec financování vykopávek.

Nechal se přemluvit a dobře udělal: 4. listopadu 1922 Carter odkryl vstup do doposud neznámé hrobky. V neděli 26. listopadu se objevitelé dostali k druhým dveřím, které měly v pečeti otisky Tutanchamónových kartuší. Ale až uvnitř bylo jasné, že hrobka odolala všem zlodějům – po jejich někdejších řádění zbyly stopy jen v přístěnku.

Carter v hrobce strávil 10 let, aby zarchivoval celou pohřební výbavu. Čítala 5 398 předmětů. Putovní výstava na svém evropském turné představuje repliky nejzajímavějších z nich.

Od schrán k masce

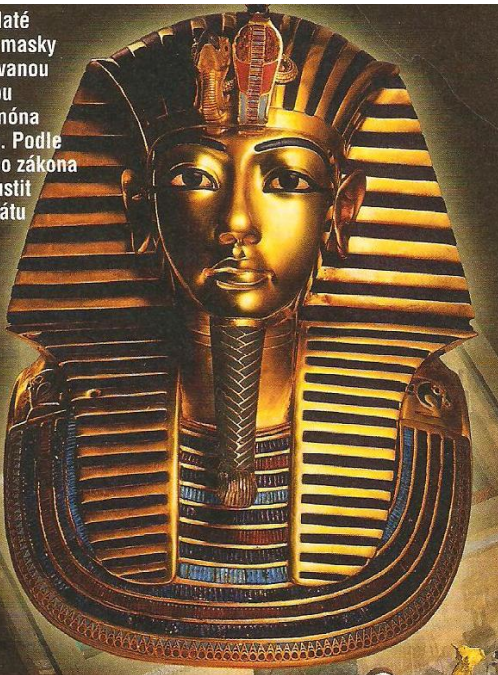
Kdo navštívil Údolí králů nedaleko Luxoru, ví, že k prohlídce Tutanchamónovy hrobky musí vedle vstupného zaplatit ještě zvláštní příplatek. Možná je pak zklamaný: pestrá výmalba vymizela vlivem vlhkosti způsobené nápirem turistů a z pokladu tu nezbylo

skoro nic. V káhirském muzeu je při organizovaných zájezdech na prohlídku málo času a z Tutanchamónovy výbavy je tu k vidění jen část. Proto výstava replik zanechá bombastický dojem: návštěvníci uvidí jak výmalbu, tak poklad – a to bez skleněných vitrin a dalších bariér.

Například čtyři bohatě zdobené schránky, v nichž byl jako v matrožkách uložen sarkofág z jednoho kusu křemence a tři rakve. V nich archeologové našli zlatou masku se zářícíma očima z křemene a obsidiánu. Zakrývala obličej mumie, která byla zřejmě kvůli použití velkého množství balzamovacích olejů značně poškozena.

Další poničení mají na svědomí vědci, kteří ve 20. letech minulého století faraonovy ostatky zkoumali. Přesto dosud nepřišli na důvod Tutanchamónovy smrti: objevily se hypotézy o nehodě při lovu, vraždě, onemocnění systému látkové výměny, tuberkulóze, infekci do otevřené zlomeniny. Faraona má před

Originál zlaté posmrtné masky s idealizovanou podobiznou Tutanchamóna váží 11 kg. Podle egyptského zákona nesmí opustit hranice státu

dalším rozkladem zachránit klimatizovaná vitrína, která byla instalována zpět do hrobky. Symbolicky 5. listopadu 2007, tedy 85 let po objevení.

Putovní poklad

Příprava výstavy Tutanchamón – jeho hrob a poklady trvala agentuře Semmel Concerts pět let. Přehlídka zlata a dokonale řemeslnické práce provokuje k otázce: když byl Tutanchamón jen nevýznamný faraon, jak musela vypadat pohřební výbava třeba jeho dědečka Amenhotepa III., který postavil ohromný palácový komplex v Thébách, chrám v Luxoru a zádušní chrám s Memnónovými kolosy? Nebo Ramesse II., jenž během své 67 let dlouhé vlády dal postavit mnoho chrámů (včetně dvou skalních svatyní v Abú Simbelu a obřích sloupového sálu v Karnaku)?

Brno je druhé město, které výstavu hostí. Ohromeni jsou dospělí, nenudí se děti. Fascinující exponáty přestěhuje po 15. březnu 20 tahačů do Mnichova. ■

Kdo byl Tutanchamón?

- Faraon, který Egyptu vládl v letech 1333 až 1324 př. n. l. Bezvýznamný vládce, který se zapsal do dějin díky tomu, že jeho téměř neporušená hrobka je jeden z nejcennějších archeologických pokladů na světě.
- Zřejmě syn „kacířského“ faraona Achnatona, který zavrhl staré bohy a zavedl náboženství uctívající jediného boha Atona – jednu z podob boha Slunce. I syna pojmenoval Tutanchaton. Ten se po převzetí vlády přejmenoval a vrátil se k tradičnímu náboženství.
- Oženil se, jak bylo zvykem, se sestrou. Anchesenamón byla o osm let starší dcera Achnatona a Nefertiti.
- S jeho smrtí vymřela thutmosovská královská linie. Pokus mladé vdovy o diplomatický sňatek s chetitským princem selhal, tak na trůn usedl velekněz a vezír Aj, po něm velitel vojsk Haremheb.

(zkráceno)

Otázky:

1. Kdy vládl Tutanchamon?
2. Kdo byl jeho otec?
3. Jaké náboženství zavedl jeho otec?
4. Koho si vzal Tutanchamon za ženu?
5. Jak zemřel Tutanchamon?
6. Jak se nazýval objevitel hrobky ?
7. Kdy byla hrobka objevena?
8. Jaké město se nachází nedaleko Údolí králů?
9. Kolik předmětů měla pohřební výbava?
10. Proč je mumie tolik poničena?

Řešení

Otázky:

1. Kdy vládl Tutanchamon?

Vládl v letech 1333 – 1324 př.n.l.

2. Kdo byl jeho otec?

Jeho otcem byl faraón Achnaton.

3. Jaké náboženství zavedl jeho otec?

Achnaton zavedl víru v jednoho boha Atona (bůh Slunce).

4. Koho si vzal Tutanchamon za ženu?

Za ženu si vzal svoji sestru Anchesenamón, dceru Nefertiti.

5. Jak zemřel Tutanchamon?

Možných příčin smrti je více. Vražda, nehoda při lovu, infekce v ráně, tuberkulóza, problémy látkové výměny.

6. Jak se nazýval objevitel hrobky ?

Objevitelem hrobky byl archeolog Howard Carter.

7. Kdy byla hrobka objevena?

Hrobku objevil 4. 11. 1922.

8. Jaké město se nachází nedaleko Údolí králů?

Nedaleko Údolí králů se nachází město Luxor.

9. Kolik předmětů měla pohřební výbava?

Pohřební výbava faraóna měla 5 398 předmětů.

10. Proč je mumie tolik poničena?

Důvodem je použití velkého množství balzamovacích olejů a špatné zacházení s mumií ze strany vědců po jejím objevení.

Zdroj:

Týdeník Květy. Č. 22 (červen 2008). Praha: Sanoma Media Praha s.r.o., 2006.
Vychází týdně. ISSN 0862-898X.

